

Zpráva o ověření programu v praxi
závěrečná

I.

Příjemce	Salesiánský klub mládeže, z.s. Dům Ignáce Stuchlého
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008149
Název projektu	Programy pro školy - rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu
Název vytvořeného programu	Život online
Pořadové číslo zprávy o realizaci	III.

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
Dům Ignáce Stuchlého	15. - 17. 4. 2019	22 žáků 8.A ZŠ Brumov-Bylnice
Dům Ignáce Stuchlého	5. - 7. 6. 2019	15 žáků 8.A CZŠ Veselí nad Moravou
Dům Ignáce Stuchlého	5. - 7. 6. 2019	19 žáků 8.B CZŠ Veselí nad Moravou

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) *Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?*

Ověření probíhalo během třídních pobytových kurzů v Domě Ignáce Stuchlého ve Fryštáku, kde je zajištěno ubytování, stravování a prostory pro samotnou realizaci programu. Počet účastníků, cílová skupina a realizátoři programu jsou uvedeni v následující tabulce:

Termín	Škola	Počet žáků	Tým
15. - 17. 4. 2019	8.A ZŠ Brumov-Bylnice	22	František Horsák, Anna Hořínková
5. - 7. 6. 2019	8.A CZŠ Veselí nad Moravou	15	Thomas Strohbach, Šimon Král
5. - 7. 6. 2019	8.B CZŠ Veselí nad Moravou	19	František Horsák, Gabriela Šenková

Dotazníkové šetření probíhalo ve 3 fázích. Před kurzem, po skončení kurzu a s odstupem několika týdnů. V první fázi bylo zjišťováno předporozumění a připravenost/motivace účastníků k účasti na programu.

b) *Jaký byl zájem cílové skupiny?*

První otázky dotazníkového šetření směřovaly k tomu, jaké sociální sítě žáci mají a jak je využívají. Následující tabulka uvádí oblibu používání sociálních sítí.

Název sítě	oblíbenost v %
Messenger	92
Instagram	90
YouTube	60
Facebook	37
Snapchat	37
Pinterest	35
Whatsapp	14
Twitter	2

Potvrdil se předpoklad, že u této věkové kategorie je Facebook jako takový již za zenitem a v kurzu jsou sociální sítě navrženy pro mobilní telefony. Zejména pak Messenger a Instagram.

Profily druhých si na sociálních sítích prohlíží 53 % respondentů. Jako důvod uvádějí nejčastěji, „když to tam má, tak se podívám“.

V otázce nahrávání druhých před kurzem převládala odpověď „Když se děje něco zajímavého a nemusí to být jen mí přátelé.“ v 43 % odpovědí. 40 % by se nejprve dotýcných zeptalo, než by je začalo nahrávat.

Jak dlouho jsou schopni vydržet bez mobilu, uvádí následující tabulka:

Doba bez mobilu	%
několik hodin	20,4
několik dnů	42,9
týden a déle	24,5
měsíc	4,1

Z uvedeného vyplývá, že jsou zvyklí být s mobilem velmi často a je to součást jejich života. Po odebrání a navrácení telefonů účastníci zhodnotili, že měli více času na sociální interakci se spolužáky.

Pouze 25 % si myslí, že jsou sociální sítě bezpečné.

Při vyplňování osobních údajů jich 82 % uvádí pravdivé informace, 43 % jich spíše nesouhlasí s tím uvádět podrobnosti jako datum narození, naprosto nesouhlasí s uváděním osobních údajů 12 %. 85 % důvěřuje skupinám, které mají nějakého administrátora.

47 % žáků si myslí, že poznají falešný profil.

35 % má na profilu napsané datum narození a 6 % školu, kterou navštěvují, přesnou adresu bydliště sdílí pouze 1,2 %.

Nejčastěji sdílejí fotografie z dovolené, ve 22 %. Také je pro ně v pořádku sdílet fotografie z party s přáteli v 19 % a sebe v legračních pozicích v 15 %. V 16 % nemají problém se sdílením fotek kamarádů. Se sdílením fotografií ze soukromí nemá problém 2 % (4) z nich.

Následující tabulka uvádí v procentech, jak dokázali správně definovat vybrané pojmy ze světa sociálních sítí.

Pojem	Správné odpovědi v %
vlog	80
videorecenze	65
prank	92
livestream	90
hashtag	57
elektronická stopa	8

K různě dostupným Wi-Fi free se velmi často připojuje 76 % z dotázaných.

Pouze 12 % rodičů má podle slov žáků přehled o tom, jaké aplikace mají ve svých mobilních telefonech.

Na otázku Jak moc vnímají život na sociálních sítích shodně s reálným, označilo na škále pouze 27 % respondentů hodnotu vyšší jak 60 %. Pro 22 % se reálný život se životem na sítích neshoduje vůbec a 10 % nedokázalo odpovědět.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Velmi pozitivní reakce mohou doložit následující data z dotazníku, který vyplňovali účastníci po skončení kurzu.

Na procentní škále označovali, jak moc vnímají pro sebe přínos kurzu. Pro 96 % z nich má kurz přínos mezi 50 až 100 %.

Učitelé hodnotili, že žáky program bavil, protože jsou v tomto světě jako doma.

Porovnání odpovědí na otázku, „Jaké fotografie je v pohodě sdílet“ před programem a po jeho skončení, je vidět v následující tabulce.

Sdílení fotografií	před kurzem	po kurze
kamarádů	10,0	15,6
z dětství	12,5	14,6
z dovolené	16,3	21,5
rodinné oslavy	9,1	11,7
party s přáteli	17,3	19,0
sebe v legračních situacích	10,6	15,1
soukromé foto	1,9	2,0

Zvýšení hodnot ve všech kategoriích lze vysvětlit také zkoušením nově nabitých vědomostí o práci s fotografiemi.

Zajímavé je také srovnání jak rozumí vybraným termínům. Velmi výrazné zlepšení je v posledním řádku tabulky, kdy je vidět výrazný nárůst porozumění tomu, co je to elektronická stopa.

Pojem	před kurzem v %	po kurzu v %
vlog	80	84
videorecenze	65	73
prank	92	98
livestream	90	95
hashtag	57	54
elektronická stopa	8	27

Za největší riziko považují účastníci zneužití údajů ze sociálních sítí ve 35 %. S odstupem ve 22 % považují za riziko útok hackerů a v 17 % se obávají nástrah pedofilů.

Falešný profil si myslí, že poznají ve většině případů. Důvody, jak poznat takový profil dle respondentů uvádí následující tabulka.

	%
fotky	59
komentáře	18
nejde poznat	14
jinak	9

Při odpovědi „jiné“ mohli uvést, co tím myslí, ale nikdo z nich nevedl, jakým jiným způsobem poznají falešný profil.

Následující tabulka ukazuje, co vnímají žáci jako bezpečné pro sdílení na sociálních sítích:

je v pořádku sdílet:	v %
příspěvky o sportu	95
příspěvky o zdravém životním stylu	91
fotky z dovolené	88
Komentáře youtuberů a hodnocení videí	84
příspěvky o módě	75
Fotky ze života (co právě dělám)	68
videa, kde si děláme ze sebe legraci	53
komentování dění ve škole/ ve třídě	31
fotky ze školy (tajně focené)	25
komentáře o spolužácích	16

2. Výsledky ověření

a) *Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:*

Zde uvedeme data z dotazníku s časovým odstupem od programu:

„Nějakou“ aplikaci si od kurzu odstranilo 13 % respondentů. Naopak 41 % si od kurzu nainstalovalo „nějakou“ novou aplikaci.

S odstupem času hodnotí kurz jako přínosný 63 % žáků.

22 % smazalo nebo se chystá smazat některé fotografie, které má na své sociální síti.

45 % začalo více přemýšlet nad obsahem sociálních sítí a tím, co na ně zveřejňuje.

Sociální sítě za bezpečné považuje i s odstupem pouze 20 % žáků.

V 90 % jim vadí uvádět na internetu datum narození, bydliště nebo školu.

47 % kontroluje oprávnění aplikací, před jejich instalací.

87 % si do přátel nepřidává už neznámé lidi.

48 % vnímá změnu ve svém chování na sociálních sítích i s odstupem času.

Výsledky jsou v tomto ohledu potěšující.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Kurz byl oproti první verzi více pohybový, ale vzhledem k věku je potřeba ještě trochu pohybu přidat. Také je potřeba provést drobné technické úpravy některých aktivit pro přehlednost a posílení dojmu. Některé aktivity také v programu přesuneme.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Ano.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Cíle zůstávají stejné, upravujeme program dramaturgicky – přeházení aktivit a výměna některých aktivit. Vzhledem k tomu, že při druhém ověřování jsme zjistili, že je kurz ještě stále více klidový, rozhodli jsme se pro přidání více pohybových aktivit.

Změna proběhne u těchto aktivit:

- QRkódy
- Jak udělat dobrou fotku
- Vernisáž
- Stream
- Fotící pexeso

Podrobnější popis změn je v konkrétním výčtu úprav.

Většinou se jedná o změny organizační a s ohledem na lepší sledování cílů.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

V dotazníku s odstupem na procentní škále označovali, jak moc vnímají pro sebe přínos kurzu. Pro 96 % z nich má kurz přínos mezi 50 až 100 %.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

Z reflexe v závěru kurzu vyplývá, že nejlépe hodnocené aktivity byly Stream, Internet challenge, Jak udělat kvalitní fotku, Fotící pexeso.

Za nejpřínosnější z celého kurzu považuje 43 % z nich informace o bezpečném chování na internetu a 14 % informace a rady jak fotit.

Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Účastníci považovali obsah za přínosný, většinu informací hodnotili jako nové nebo zajímavé. Z hodnocení učitelů vyplývá, že se žáci mnoho dozvěděli a dokonce i zakusili na vlastní kůži.

Po věcné stránce byl program hodnocen učiteli jako promyšlený, přiměřeně náročný, pohybové aktivity se střídaly s vědomostními nebo s aktivitami na zamyšlení. Aktivity byly nové a neopakující se.

c) *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Některé technické věci je ještě potřebují doladit, zejména technické dovednosti lektorů. Program klade vyšší nároky na audiovizuální techniku, ale vše dostačovalo.

Učitelé uvedli, že bylo vše uvedeno v „rozumné míře“. Pozitivně hodnotili pohodu během programu, přátelskost, vstřícnost, zařazené aktivity a z nich plynoucí poučení v tématu „Život online“. Program byl hodnocen jako připravený, aktivní ve všech třech dnech.

Pozitivně hodnotili také stravu a další služby objektu, kde programy probíhaly.

d) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

Učitelé hodnotili práci lektorů jako profesionální, oceňují, že lektori dokázali žáky zaujmout a motivovat a přihlídnout k aktuálnímu nastavení skupiny a reagovat na něj. Byli milí a měli přátelské chování. Také hodnotili, že využijí některé postřehy také ve své praxi. Označili přístup lektorů za profesionální zejména v oblasti teoretického obsahu.

e) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

80 % žáků nenapsalo žádnou výhradu ke kurzu a aktivitám, nepovažují žádnou aktivitu za výrazně slabou proti ostatním.

f) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Ne.

g) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Nebudou.

h) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

V některých tématech, např. téma youtubeři, mají účastníci hodně zkušeností a vědomostí. U jiných jako bezpečnost na internetu nebo tvorba fotografie jsme jim dali nové informace, které považovali za přínosné. Kurz je víc statický, ale účastníkům to nevadí, pokud je téma zaujme.

Program jsme vytvořili tak, aby po teorii následovalo, pokud možno, praktické vyzkoušení. Tento způsob se osvědčil.

Téma je pro účastníky aktuální a zajímavé, ale často se báli, že je budeme strašit různými příběhy se špatným koncem z prostředí hrozeb na sociálních sítích. Pozitivně bylo přijímáno, že bereme sociální sítě jako součást jejich života a snažíme se je spíše navést k dobrému využití, než abychom je od nich odrazovali. Rizika byla uváděna, nicméně se program nesl spíše v duchu „médiá – dobrý sluha, špatný pán“.

i) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Změny proběhnou na úrovni dramaturgie celého programu – změna pořadí aktivit a také i v jednotlivých aktivitách. Jsou uvedeny ve výčtu konkrétních změn.

j) *Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Ano.

k) *Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další verze programu:*

QRkódy – vytvořit nové kartičky QR, na kterých budou zpracována pravidla domu.

Jak udělat dobrou fotku

- Zkrátit prezentaci.
- Při procházce si jasně dát zastávky pro zkoušení – naplánovat si je dopředu, kde vyzkouší mřížku, kde detail, ostření na oči apod.
- Dát účastníkům dostatek prostoru pro samotné zkoušení.

Vernisáž

- Nechat fotky viset po celou dobu kurzu.
- Reflexi udělat jednoduše, ale s velkým množstvím informací.

Stream

- Informovat rodiče účastníků přes SMS dříve.
- Zajistit, aby fungoval, dobře vše dopředu vyzkoušet.

Fotící pexeso

- Upravená varianta vyhovuje, ale v rámci kurzu bychom ji mohli přesunout na třetí den dopoledne.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Hana Hladká Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.	23. července 2019	

